

Utförande och redovisning av uppdraget till Sametinget

Bakgrund

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Innebörden är att kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet samt att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och arbete.

Det övergripande målet för minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande, såväl för kvinnor som för män. Att skydda de nationella minoriteterna innebär att värna om de mänskliga rättigheterna, motverka diskriminering av personer som tillhör de nationella minoriteterna och främja respekt i samhället för olikheter i ursprung och identitet. Att stärka inflytandet innebär att personer som tillhör de nationella minoriteterna ska kunna delta i det kulturella, sociala och ekonomiska livet på samma villkor som befolkningen i övrigt samt i offentliga angelägenheter.

Ett centralt inslag i minoritetspolitiken är således att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande, såväl för kvinnor som för män, i frågor som berör dem inom viktiga samhällsområden. I budgetpropositionen för 2008 aviseras att – med syfte att främja jämställdheten inom minoritetsgrupperna – särskilda insatser planeras för att stärka minoritetskvinnors ställning i samhället. Insatserna ska genomföras i samråd med de olika minoritetsgrupperna (prop. 2007/08:1 utgiftsområde 1, s. 63 och 64).

Sametinget inrättades år 1993 i syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter att bevara och utveckla sin kultur. Sametingets valda organ kallas plenum och har 31 ledamöter som representerar olika partier. Ledamöterna utses genom allmänna val av röstberättigade samer.

Den kvinnliga representationen i Sametinget är låg. Endast 10 av de 31 valda ledamöterna i Sametingets plenum är kvinnor. Enligt Sametingets jämställdhetsprogram, som beslutades i september 2004, är målet att Sametingets plenum ska ha en jämn könsfördelning år 2013. Ett delmål är att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av ledamöterna efter Sametingsvalet 2009.

För att nå målet om en jämn könsfördelning i Sametinget krävs enligt jämställdhetsprogrammet att bl.a. följande åtgärder vidtas. Särskilda medel bör avsättas för att uppnå målet om en jämnare könsfördelning inför de kommande valen och en del av dessa medel bör kunna sökas av partier som ställer upp i val till Sametinget. Sametinget

bör anordna seminarier i jämställdhetsfrågor inför varje val för att höja kunskapsnivån och öka medvetenheten och valnämnden bör ges i uppdrag att efter varje val göra en könsuppdelad utvärdering av röstlängd och valdeltagande. Resultatet av utvärderingen bör sedan kunna ligga till grund för Sametingets fortsatta arbete med att uppnå det övergripande jämställdhetsmålet. Enligt jämställdhetsprogrammet bör Sametinget även främja jämställdhetsarbetet inom föreningar och samebyar.

Behovet av åtgärder

Regeringen bedömer det som angeläget att stärka samiska kvinnors delaktighet i samhället, både i det samiska samhället och i majoritetssamhället. En jämnare könsfördelning i Sametinget bör kunna främja samiska kvinnors aktiva deltagande i den demokratiska processen och stärka deras ställning i det politiska beslutsfattandet. Särskilda medel bör därför anvisas för att stödja det jämställdhetsarbete som Sametinget har påbörjat och för att uppnå de jämställdhetsmål som Sametinget har formulerat.

Sametinget bör ges i uppdrag att ansvara för arbetet.

Utförande av uppdraget

Sametinget ges i uppdrag att genomföra en särskild satsning för att stärka samiska kvinnors delaktighet i samhällslivet och deras ställning i det politiska beslutsfattandet samt främja samiska kvinnors deltagande i den demokratiska processen.

Inom ramen för satsningen ska Sametinget

- verka för en ökad jämställdhet genom att anordna seminarier i jämställdhetsfrågor för att höja kunskapsnivån och öka medvetenheten,
- fördela medel till de politiska partier som representeras i Sametinget, efter ansökan från partierna, för att uppnå en mer jämställd mandatfördelning i Sametinget och
- efter Sametingsvalet i maj 2009 följa upp och utvärdera insatserna och med utgångspunkt från utvärderingen föreslå fortsatta insatser för att uppnå en jämnare könsfördelning, om sådana insatser bedöms som erforderliga.

Sametinget ska hålla Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) informerat löpande om hur arbetet fortskrider.

Redovisning

Uppdraget ska redovisas skriftligen till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 30 september 2009.